

Sreda, 25. april 2007

- d) presoja okoljskega, pravnega, ekonomskega, družbenega, geopolitičnega in regionalnega vpliva nedavnih dosežkov in prihodnjih možnosti ter vpliva na javno zdravje;
- e) analiza in ocena dosedanje uporabe zakonodaje Skupnosti na tem področju;
- f) v ta namen vzpostavitev ustreznih stikov in organiziranje predstavitev s parlamenti in vladami držav članic in tretjih držav, z evropskimi institucijami in mednarodnimi organizacijami ter s predstavniki znanstvenih krogov, podjetij in civilne družbe, vključno z mrežami lokalnih in regionalnih oblasti;
2. sklene, da pristojnosti stalnih odborov Parlamenta, zadolženih za sprejemanje, spremljanje in izvajanje zakonodaje Skupnosti v zvezi s tem vprašanjem, ostanejo nespremenjene, začasni odbor pa lahko oblikuje priporočila za delovanje ali pobude, ki naj bi jih sprožili;
3. sklene, da mandat začasnega odbora traja dvanajst mesecev, z začetkom 10. maja 2007, ob koncu tega obdobja pa odbor Parlamentu predloži poročilo, ki po potrebi vsebuje priporočila za delovanje ali pobude, ki naj bi jih sprožili;
4. odloči, da bo začasni odbor štel 60 članov.

P6_TA(2007)0152

Zelena knjiga: Odškodninske tožbe zaradi kršitve pravil o konkurenci

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2007 o Zeleni knjigi: Odškodninske tožbe zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (2006/2207(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Zelene knjige Komisije o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (KOM(2005)0672) (zelena knjiga o odškodninskih tožbah),
- ob upoštevanju poročila Komisije o politiki konkurence za leto 2004 (SEK(2005)0805),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. novembra 1961 v odgovor na zahtevo Sveta ministrov EGS o potrebi posvetovanja s Parlamentom glede predloga za začetno izvedbeno uredbo, ki zadeva člena 85 in 86 Pogodbe EGS⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o sodelovanju med nacionalnimi uradi za konkurenco in Komisijo pri obravnavi primerov, ki spadajo na področje uporabe členov 85 ali 86 Pogodbe ES⁽²⁾,
- ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta v Lizboni 23. in 24. marca 2000, Evropskega sveta v Götheburgu 15. in 16. junija 2001, Evropskega sveta v Laeknu 14. in 15. decembra 2001, Evropskega sveta v Barceloni 15. in 16. marca 2002 in Evropskega sveta v Bruslju 20. in 21. marca 2003, 25. in 26. marca 2004, 22. in 23. marca 2005 ter 23. in 24. marca 2006,
- ob upoštevanju poročila, ki ga je novembra 2004 objavila skupina na visoki ravni, z naslovom „Sprejeti izziv — Lizbonska strategija za rast in zaposlovanje“,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe⁽³⁾, Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 Pogodbe ES⁽⁴⁾ ter Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ UL 61, 15.11.1961, str. 1409.

⁽²⁾ UL C 313, 15.10.1997, str. 3.

⁽³⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 123, 27.4.2004, str. 18.

⁽⁵⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

Sreda, 25. april 2007

- ob upoštevanju mednarodnih instrumentov, ki priznavajo pravico do učinkovite pravne zaščite, zlasti Splošne deklaracije človekovih pravic, Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah in Mednarodnega pakta o gospodarskih, socialnih in kulturnih pravicah, kot tudi njihovih protokolov,
 - ob upoštevanju člena 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter njenih protokolov,
 - ob upoštevanju člena 47 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve in mnenja Odbora za pravne zadeve (A6-0133/2007),
- A. ker je politika konkurence že od samega začetka sestavni del projekta evropske integracije in je ključnega pomena v procesu izgradnje Evropske unije,
- B. ker je prosta in neovirana konkurenca nujna za doseganje ciljev Lizbonske in Göteborgske strategije, vitalnosti notranjega trga, podjetniške odličnosti, interesov potrošnikov in ciljev Evropske unije, medtem ko protikonkurenčno obnašanje neugodno vpliva na te cilje,
- C. ker sta člena 81 in 82 Pogodbe ES določbi javnega reda, ki imata neposredni učinek in bi ju morali pristojni organi avtomatično uporabljati; ker ti določbi ustvarjata pravice med posamezniki, ki jih morajo nacionalni pravosodni organi učinkovito varovati v skladu s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti, vključno s sodbo v primeru 26/62 *van Gend & Loos* ⁽²⁾, ki je pomembna predvsem, ker je predhodnica poznejših primerov,
- D. ker se konkurenčno pravo v državah članicah uveljavlja zlasti prek javnega prava in ker so na ravni držav članic prisotne občutne razlike in ovire, ki morebitne tožnike lahko odvrnejo od tega, da bi zahtevali odškodnino,
- E. ker Sodišče Evropskih skupnosti meni, da mora zaradi odsotnosti pravil Skupnosti, ki bi urejala pravico žrtev do odškodninskega zahtevka pred nacionalnimi pravosodnimi organi, domači pravni sistem držav članic, vzpostaviti pristojna sodišča in določiti natančna postopkovna pravila za varstvo pravic, ki za posameznike izhajajo neposredno iz prava Skupnosti, ob upoštevanju, da takšna pravila niso manj ugodna kot tista, ki urejajo podobne nacionalne postopke (v skladu z načelom enakovrednosti) in da dejansko ne onemogočajo ali prekomerno otežujejo izvajanja pravic, ki izhajajo iz prava Skupnosti (v skladu z načelom učinkovitosti),
- F. ker redka in izjemna raba zasebnih tožb pred nacionalnimi pravosodnimi organi držav članic, kot določa Uredba (ES) št. 1/2003, kaže, da so potrebni ukrepi za olajšanje vložitve odškodninske tožbe; ker bi morali takšni ukrepi povečati skladnost s konkurenčnim pravom ES, upoštevajoč različna postopkovna in dokazna pravila v državah članicah; ker to ne bi smelo voditi v situacijo, kjer bi bila podjetja, ki se poslužujejo zakonitega gospodarskega ravnanja, izpostavljena pretiranim tveganjem zaradi plačevanja neupravičenih zahtevkov ali prisiljena v spremembo svojega ravnanja, da bi se izognila dragim postopkom,
- G. ker bi morali imeti potrošniki in podjetja, ki so zaradi kršitve pravil o konkurenci utrpeli škodo, pravico do odškodnine,
- H. ker razvoj pravil na področju civilnega sodstva EU, zlasti kar zadeva dostop do sodnega varstva, ni šel v korak z nedavnim razvojem na področju konkurenčnega prava Skupnosti na notranjem trgu,

⁽¹⁾ UL C 364, 18.12.2000, str. 1.

⁽²⁾ Zadeva 26/62 NV *Algemene Transport-en Expeditie Onderneming van Gend en Loos* proti Netherlands Inland Revenue Administration [1963] ECR-1.

Sreda, 25. april 2007

- I. ker je Sodišče Evropskih skupnosti v zadevi C-453/99⁽¹⁾ razsodilo, da posamezniki in podjetja, z namenom zagotoviti popolno učinkovitost člena 81 Pogodbe, lahko zahtevajo nadomestilo za škodo, ki je nastala na podlagi pogodbe ali vedenja, ki omejuje ali izkrivlja konkurenco,
- J. ker obstoječi odškodninski mehanizmi za primere kršitev pravil o konkurenci na evropski ravni ne zagotavljajo popolne učinkovitosti člena 81 Pogodbe, zlasti v zvezi s tistimi, ki so utrpeli škodo,
- K. ker veliko držav članic preučuje načine za boljše varstvo potrošnikov s tem, da omogoča skupinske tožbe, in ker bi različne tožbe lahko vodile do izkrivljanja konkurence na notranjem trgu,
- L. ker mora biti vsak predlog Komisije, na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti na podlagi Pogodbe, v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti,

1. opozarja, da pravilom Skupnosti o konkurenci primanjkuje odvrčilen učinek, njihova učinkovitost pa bi lahko bila ogrožena, če bi oseba, ki deluje na prepovedan način, lahko koristila prednosti na trgu ali uživala imuniteto zaradi svojih kršitev, ker obstajajo ovire pri odškodninskih zahtevkih; meni, da je treba predstavnikom javnega interesa in žrtvam omogočiti vlaganje tožb;

2. meni, da morajo državljani ali podjetja, ki so oškodovana zaradi kršitev konkurenčnega prava, imeti možnost zahtevati nadomestilo za škodo;

3. pozdravlja dejstvo, da je Sodišče priznalo pravico žrtvam, ki so utrpeli škodo zaradi protikonkurenčnega obnašanja, da vložijo samostojne ali skupinske odškodninske tožbe; zato pozdravlja zeleno knjigo o odškodninskih tožbah in z njo povezana pripravljala dela;

4. ker želi spodbuditi konkurenčnost namesto pravnih postopkov, poziva k hitremu in prijateljskemu izvensodnemu reševanju sporov in olajševanju izvensodnih poravnav pri odškodninskih zahtevkih za škodo, ki izhaja iz protikonkurenčnega ravnanja in poudarja, da je v primeru, ko stranka, ki naj bi kršila konkurenčna pravila, trdi in dokaže, da je bila škoda poplačana pred zaključkom postopka, to lahko olajševalna okoliščina pri določanju višine odškodnine; pozdravlja tudi dejstvo, da uradi za konkurenco v Evropski uniji lahko do neke mere izvajajo institucionalno arbitražno vlogo z upravljanjem arbitražnih postopkov vključno z imenovanjem arbitrov na zahtevo strank;

5. zato meni, da mora pravni sistem držav članic omogočati učinkovite civilnopravne postopke, v katerih se lahko zahteva nadomestilo za škodo, nastalo zaradi kršitev konkurenčnega prava;

6. meni, da bi morala pravica do vlaganja zasebnih tožb na združljiv način dopolnjevati javno izvrševanje, ki bi tako lahko postalo bolj strateško in selektivno ter bi se lahko osredotočilo na najbolj pomembna vprašanja in na najbolj važne primere; meni pa, da takšna sprememba pozornosti ne bi smela biti opravičilo za nezadostno dodeljevanje virov uradom za konkurenco;

7. poziva, da se člena 81 in 82 Pogodbe uporabljata na enak način, ne glede na upravni ali sodni značaj organa, ki odloča; meni, da morajo biti odločbe, ki jih sprejmejo pravosodni organi, skladne in morajo odražati skupna načela varnosti in učinkovitosti, ki se izogibajo izkrivljanju in neskladnostim znotraj Unije; meni, da bi moral biti cilj doseči postopke in stanje, ko je predhodna pravnomočna sodba nacionalnega organa za konkurenco ali nacionalnega pravosodnega organa zavezujoča za vse države članice, če so stranke in okoliščine primera enake;

⁽¹⁾ Zadeva C-453/99 *Courage Ltd proti Crehan* [2001] ECR I-6297 in sodba z dne 13. julija 2006 v združenih zadevah C-295/04 do 298/04, *Manfredi in drugi proti Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA in drugi* [2001] ECR I-6619.

Sreda, 25. april 2007

8. poudarja, da je bistvenega pomena nuditi pravosodnim organom usposabljanje na področju konkurenčnega prava, da se zagotovi kakovost njihovih sodb, in zagotoviti, da postopke vodijo specializirani ali visoko usposobljeni organi;
9. meni, da bi morali za zaščito konkurence in pravic žrtev vsi pravosodni organi, ki uporabljajo pravila Skupnosti o konkurenci, biti sposobni, če je treba, sprejeti začasne ukrepe, zahtevati preiskave in izkoristiti svoja preiskovalna pooblastila;
10. poudarja, da bi za pridobivanje pomembnih dejstev za uporabo členov 81 in 82 Pogodbe, nacionalni pravosodni organi morali uživati primerljive pravice kot tiste, ki so priznane nacionalnim organom za konkurenco, in ker je za zagotavljanje doslednosti potrebno okrepljeno sodelovanje med nacionalnimi organi za konkurenco in nacionalnimi sodišči ter med samimi nacionalnimi pravosodnimi organi;
11. poudarja, da bi morali pristojni organi, ki uporabljajo pravila Skupnosti o konkurenci, razpolagati z enotnimi merili za določanje dokaznega bremena; ugotavlja, da bi morda bilo treba upoštevati nesorazmerje informacij, ki so na voljo strankam; predlaga, naj bi bila dejstva v tožbah dokazana takrat, ko je pristojni pravosodni organ zadovoljen z obstojem vzročne povezave med kršitvijo in škodo;
12. zahteva, naj imajo vsi pravosodni organi, pristojni za uporabo konkurenčnega prava, pooblastila za zahtevanje dostopa do podatkov, ki so pomembni za izid odškodninskih postopkov, za katere velja predhodno zaslišanje druge stranke, razen v nujnih primerih, s sorazmernimi ukrepi v okviru njihovega nadzora; poudarja, da je pri dostopu do podatkov, ki so pomembni za izid postopka, treba spoštovati legitimnost poslovne skrivnosti v odnosih med pravniki in njihovimi strankami, poslovne skrivnosti gospodarskih subjektov in zakonodajo na področju uradnih skrivnosti; poziva Komisijo, naj čim prej pripravi sporočilo o obdelavi zaupnih podatkov s strani organov, ki uporabljajo konkurenčno pravo Skupnosti;
13. poziva države članice, naj sprejmejo dejstvo, da kršitev, ki jo je ugotovil nacionalni organ za konkurenco, in je dokončna ter je bila, kjer je to ustrezno, potrjena po pritožbi, samodejno predstavlja očiten dokaz krivde v civilnih postopkih, ki zadevajo ista vprašanja, če je tožena stranka imela ustrezno možnost obrambe v upravnih postopkih;
14. nadalje meni, da na ravni Skupnosti ni potrebno razpravljati in predpisati potrebe po imenovanju strokovnjakov;
15. meni, da bi predlagana uredba o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II) morala zagotoviti zadovoljivo rešitev, razen v primerih, ko protikonkurenčno obnašanje vpliva na konkurenco v več kot eni državi članici, in da bi zato bilo treba razmisliti o vključitvi posebnega pravila za te primere;
16. poziva nacionalne pravosodne organe k sodelovanju pri zaščiti zaupnih podatkov in pri spodbujanju učinkovitosti programov prizanesljivosti; meni, da je v primeru spora, povezanega z dostopom in z obdelavo tovrstnih podatkov, ki so na razpolago članom Evropske mreže organov za varstvo konkurence, le-tega treba reševati ob upoštevanju interpretacije zakonodaje Skupnosti s strani Sodišča;
17. poudarja, da morajo imeti tožnikom priznana plačila značaj nadomestila in ne smejo preseči nastale dejanske škode (damnum emergens) in izgubljenega dobička (lucrum cessans), da se tako izognemo neupravičeni obogatitvi, ter da se lahko upošteva dejanska zmožnost žrtve, da škodo in izgube ublaži; kljub temu pa v primeru kartelov predlaga, da prvi prosilec, ki sodeluje s konkurenčnimi organi v okviru programov prizanesljivosti, ne bi bil solidarno odgovoren skupaj s preostalimi kršitelji, in da se obresti zaračunavajo od dneva, ko je bila kršitev storjena;
18. meni, da mora vsak predlagani ukrep popolnoma spoštovati javni red države članice, zlasti v zvezi z dodatnimi odškodninami;

Sreda, 25. april 2007

19. poudarja, da morajo države članice upoštevati, da bi bila možnost obrambe na podlagi prenosa koristi škodljiva za ugotavljanje obsega škode in vzročne zveze;

20. soglaša s sodno prakso Sodišča, da imajo vse žrtve pravico vložiti tožbo; meni, da morajo države članice, ki predvidijo ukrepe za posredne izgube, priznati tožencu možnost, da dokaže, da je bila vsa korist ali del koristi, ki je nastala kot rezultat kršitve, prenesena na tretjo stranko ('passing on defence'), da se tako izognemo možnosti neupravičene obogatitve; meni, da je zato potreben mehanizem za obravnavanje več manjših zahtevkov;

21. meni, da bi zaradi razlogov pravičnosti, gospodarnosti, hitrosti in doslednosti žrtve morale imeti možnost, da prostovoljno vložijo skupne tožbe, tako neposredno kot prek organizacij, ki imajo v svojem statutu le-to predvideno;

22. opozarja, da bo v številnih primerih prišlo do asimetrije virov pri pritožniku in toženi stranki v sodnih odškodninskih postopkih, ki so sproženi zaradi protikonkurenčnega ravnanja in da v takšnih primerih pritožnik ne bi smel biti odvrnjen od vložitve dobro utemeljene tožbe zaradi bojazni, da bo moral plačati prekomerne pravne stroške, vključno s stroški tožene stranke, če je tožba neuspešna; zato predlaga, naj se pravosodnim organom omogoči, da upoštevajo različne ekonomske položaje strank in naj, kadar je ustrezno, to preverijo ob začetku postopka; meni, da bi morala raven stroškov temeljiti na razumnih in objektivnih merilih, ob upoštevanju narave postopka, ter bi morala vključevati stroške, ki so nastali zaradi pravnih postopkov;

23. predlaga, naj se v programih javne pomoči, ki so legitimno sprejeti, da se omogoči lažje vlaganje zasebnih odškodninskih tožb zaradi protikonkurenčnega ravnanja, določijo jasni pogoji za nadzor postopkov in povračilo takšne pomoči, še posebej v primerih, ko je o zadevi razsojeno in mora kršitelj plačati stroške;

24. meni, da bi morali nacionalni zastaralni roki za tožbe zaradi kršitve konkurenčnih pravil Skupnosti omogočati, da se tožba vloži v roku enega leta od odločitve Komisije ali ugotovitve nacionalnega organa za konkurenco, da so bila pravila kršena (ali v primeru pritožbe eno leto od zaključka pritožbenega postopka); meni, da bi moralo biti v primeru, ko ni takšne odločitve, možno vložiti odškodninsko tožbo za kršitev členov 81 ali 82 Pogodbe, konkurenčnih pravil Skupnosti, kadarkoli znotraj obdobja, v katerem je Komisija pooblaščenca za sprejemanje odločitev, ki nalagajo kazen za tovrstne kršitve; meni, da bi čas moral prenehati teči v obdobju kakršnihkoli formalnih razprav ali mediacije med strankama;

25. predlaga, da se rok zastaranja, ki velja za pravico do zahteve za nadomestilo v primeru kršitve konkurenčnega prava, prekine, kadar Komisija ali nacionalnimi organi za konkurenco v eni državi članici ali več državah članicah začnejo preiskavo o takšni kršitvi;

26. poudarja, da vložitev zasebne odškodninske tožbe ne vpliva na pristojnosti ali odgovornosti, ki jih Pogodba dodeljuje Komisiji na področju konkurenčnega prava;

27. poziva Komisijo, naj čim prej sprejme smernice, ki bodo strankam pomagale pri določanju višine škode, ki so jo utrpeli in pri določanju vzročne povezave; prav tako poziva, da se Komisija prednostno posveti pripravi sporočila o vlaganju neodvisnih tožb, ki vključuje priporočila za vlaganje zahtevkov in primere najpogostejših tožb;

28. poziva Komisijo, naj pripravi belo knjigo, ki bo vsebovala natančne predloge za olajšanje vlaganja „individualnih“ in „skupinskih“ zasebnih odškodninskih tožb za ravnanje, ki krši konkurenčna pravila Skupnosti in ki se bo na razumljiv način lotila vprašanj iz te resolucije in bo, kjer je primerno, upoštevala primeren pravni okvir; Komisijo poziva tudi, naj v knjigo vključi tudi predloge za okrepitev sodelovanja med vsemi odgovornimi organi za izvajanje protimonopolnih pravil Skupnosti;

Sreda, 25. april 2007

29. meni, da mora vsaki pobudi Komisije, ki ureja pravico žrtev do zahtevka za nadomestilo škode pred nacionalnimi pravosodnimi organi, biti priložena presoja vpliva;
30. poziva Komisijo, naj tesno sodeluje s pristojnimi nacionalnimi organi držav članic, da bi ublažila kakršne koli čezmejne ovire, ki državljanom in podjetjem EU preprečujejo, da bi vlagali čezmejne zahtevke za nadomestilo škode v primerih kršitev pravil o konkurenci Skupnosti v državah članicah; meni, da mora Komisija, če je potrebno, sprožiti sodni postopek za odpravo teh ovir;
31. poziva tiste države članice, v katerih državljanji in podjetja še nimajo dejanske pravice zahtevati nadomestila, da prilagodijo civilno procesno pravo;
32. poudarja, da bi moral Parlament imeti vlogo sozakonodajalca na področju konkurenčnega prava, in ga je zato treba redno obveščati o vlaganju zasebnih tožb;
33. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter socialnim partnerjem.
-

P6_TA(2007)0153

Večstranski sporazum o ustanovitvi skupnega evropskega zračnega prostora

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. aprila 2007 o predlogu Sklepa Sveta o sklenitvi večstranskega sporazuma med Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Republiko Bolgarijo, Evropsko skupnostjo, Republiko Hrvaško, Republiko Islandijo, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Kraljevino Norveško, Srbijo in Črno Goro, Romunijo in Misijo Združenih narodov za začasno upravo Kosova o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora (ECAA)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Svetu (KOM(2006)0113) ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2006 o razvijanju agende za zunanjo letalsko politiko Skupnosti ⁽²⁾,
- ob upoštevanju člena 103(2) svojega Poslovnika,
- A. ker bi morala biti Romunija zaradi svojega pristopa k EU obravnavana drugače od drugih držav in ker za Bolgarijo kljub njenemu pristopu k EU velja zaščitna klavzula glede varnostnih interesov in bi zato morala biti obravnavana kot tretja država,
- B. ker je Svet sprejel prehodni sporazum, ki ga je predlagala Komisija in ga morajo ratificirati vse njegove podpisnice;
- C. ker je sporazum o skupnem evropskem zračnem prostoru (ECAA) pomemben kot okvirni sporazum za reševanje z zračnim prometom povezanih vprašanj zlasti v državah zahodnega Balkana, na Islandiji in Norveškem in ker določa vzorec za prihodnje tovrstne sporazume s tretjimi državami,

⁽¹⁾ Še ni objavljeno v Uradnem listu.

⁽²⁾ UL C 287 E, 24.11.2006, str. 84.